

**Бизнес жоспар топтамасы және
бизнес жоспар жасаудың
әдіснамалық негіздері**

Орындаған: Сағындықов Данияр,
ҚР-232

Бизнес жоспар әр түрлі өлшемдерге сай сараланады, олардың ішіндегі негізгілері болып мыналар табылады :

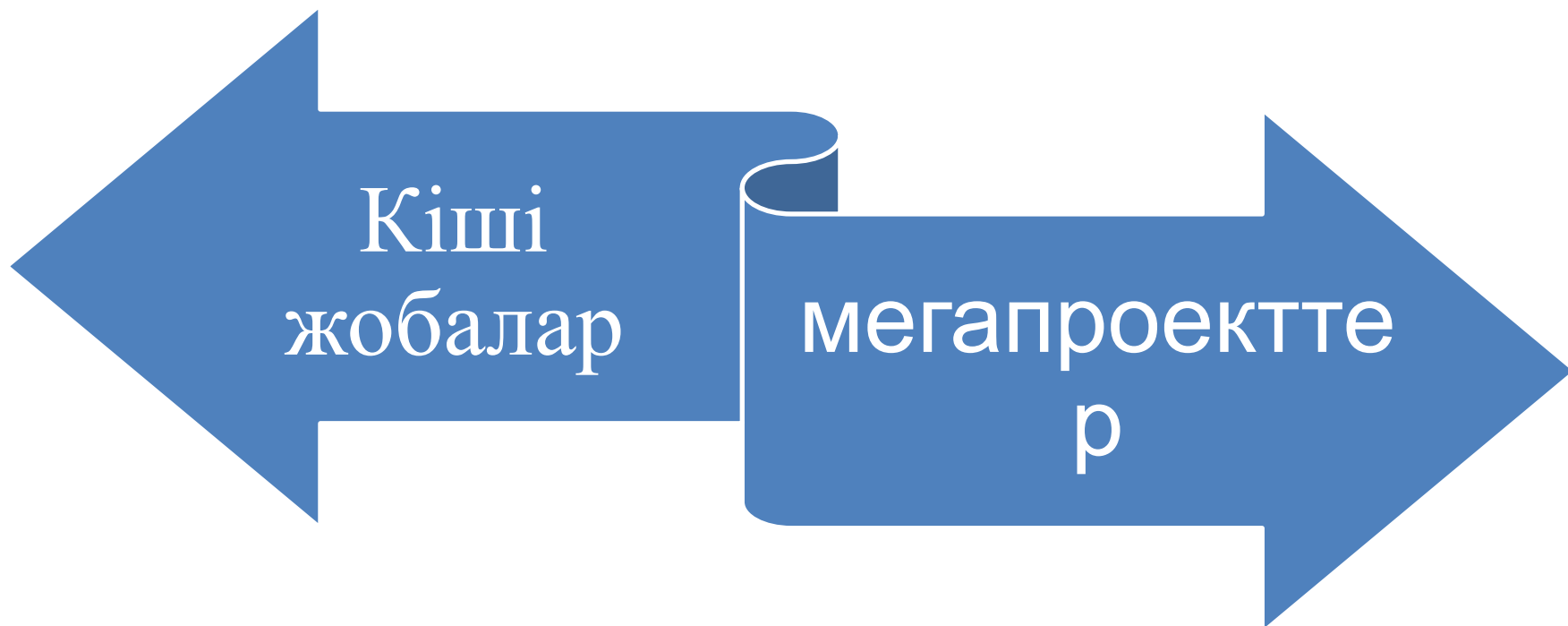
- **Жобаның үлгісі** - негізгі қызметтің шеңберлеріне қарай (техникалық, ұйымдық, экономикалық, әлеуметтік, аралас);
- **Жобаның сыныптамасы** - жобаның құрамы және құрылымы, қолдану облысы бойынша (монопроект - әртүрлі үлгінің, көріністің және көлемнің жобасы; мультижоба- әртүрлі монопроекттерден құралған көппроектілі басқармасының қолданысынан құралған жоба; мегажоба – аймақтың даму жобасы.
- **Жобаның көлемі** - өзінің жобасының өлшемдеріне қарай , қатысқандардың санының және ықпалдың дәрежесінің қарай бөлінеді (мемлекетаралық, халықаралық, ұлттық).
- **Жобаның ұзақтығы**- жобаның іске асу кезеңіне қарай (қысқа мерзімді қысқа мерзімді 3 ж дейін, орта мерзімді 3 жылдан 5 жылға дейін, 5 жылдан жоғары).
- **Жобаның қиындығы**- мысалы, қаржылық, техникалық, немесе т.б (қарапайым, қиындау, өте қиындар);
- **Жобаның түрі** – пәннің салалық аймағына қарай мысалы, инновациялық, қйымдық, ғылыми техникалық, аралас

Бизнес жоспардың көптеген бөлігі инвестиция үшін жасалады. Бизнес жоспардың іске асуы үшін инвестиция көлемі ұзақтығына, масштабна, топтамасына қарай қарастырылады. Инвестициялыққа әдетте жоспар немесе жобаны жатқызады. К инвестиционным обычно относят планы или проекты, яғни сол арқылы пайда табуға бағытталған. Бұл салада бизнес жоспарды инвестициялық деп бөледі.

Инвестициялық жобаларды мынадай белгілеріне қарай топтастырса болады:

- Көлемі бойынша:

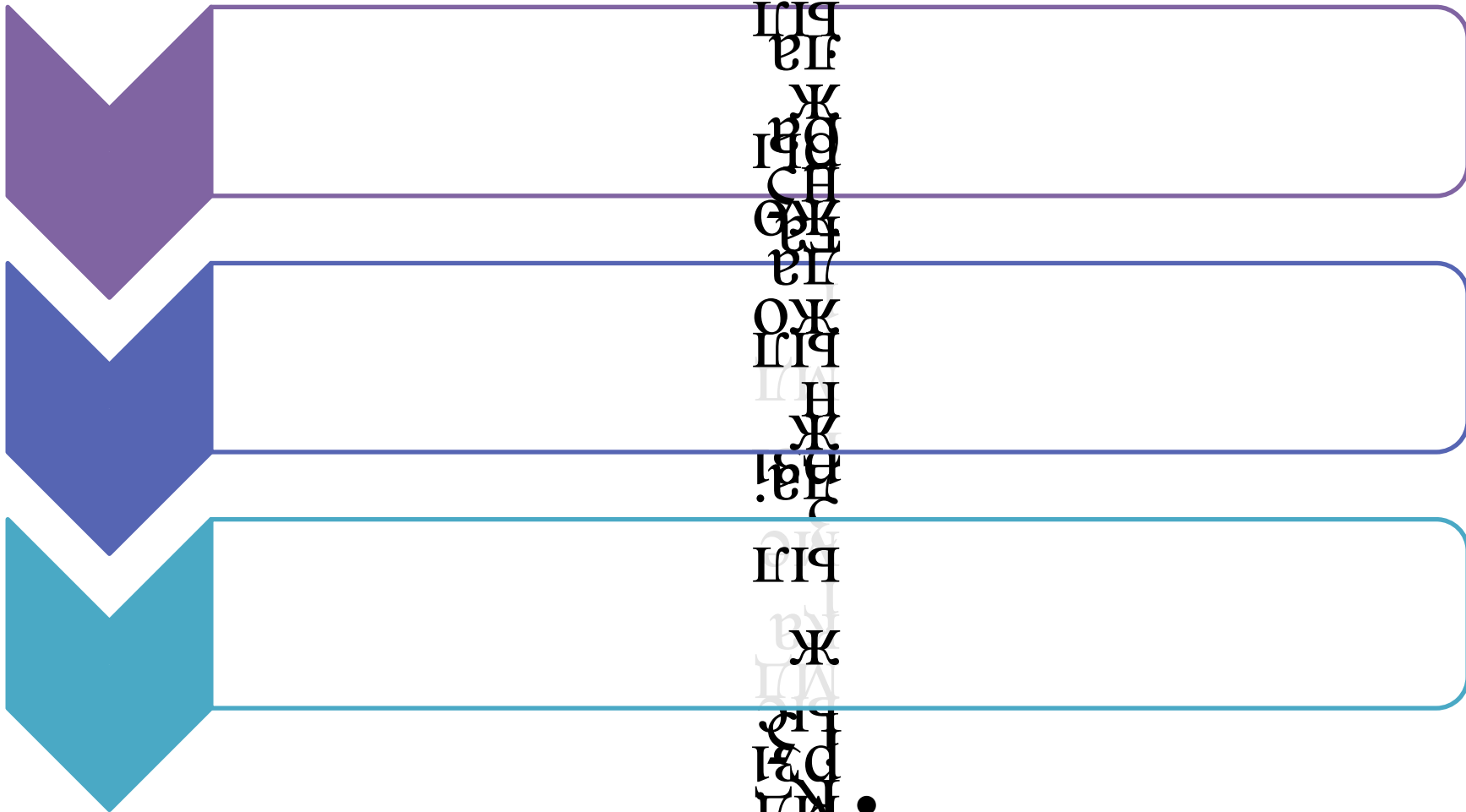
- Кіші жобалар, көлемі аз ғана келетін жоба. Бұл, мысалы, тәжірибелік – өндірістік құрылғылар құрғанда, шағын құрылыс алаңын құрғанда, аз қуатты кәсіпорын құрғанда;

- мегапроекттер – бұл бірнеше өзара байланысқан көптеген жобалардың бір мақсатқа бірігуі, яғни берілген қормен және соған кеткен уақытқа қарай ұйымдастырылуы. Олар мемлекетаралық, халықаралық, ұлттық регионалды, салалық болуы мүмкін.

Орындалу мерзімі бойынша келесідей бөледі:

Қолданыстағы ресурстардың шектеулілігіне байланысты келесідей бөледі:

ресурстарға алдын – ала шектеу орнатылатын жобалар. (мысалы, стратегиялық саладағы жоба);

Кейбір ресурстар түріне шектеу қойылған жоба . (жобаның орындалу уақытына қарай);

Көптеген ресурс түрлерінің шектеулілігіне қарай үйлестірілген жоба (уақытына, жобаның құнына қарай, еңбек төлемділігіне)

Кез – келген бизнес жоспардың жасалуы үшін қазіргі таңда әдістеме немесе пособие керек, ал ол жоба инициаторлары көптеп кездеседі. Бұл әдебиет керекте пайдалы болып табылады, ал кейбіреулерінде қателіктер кездесіп отырады. Оның көбісін мынандай ортақ негіздемелер біріктіреді:

- Әдістеме негізінде бизнес жоспардың құрылымы жатады. (бөлімдердің кезек тілігі);
- Жалпы жағдайларда оның қалай әрі қай бөлімде жазылуы айтылады.
- Бизнес жоспар жазу үлгісі келтіріледі;
- Қосымшада құрылымы және шығындары, нормативтік актілері көрсетіледі;
- Жалпы нұсқаулықтағыдай әдебиеттерден оқытылуы тиіс әдістемелер көрсетіледі.

Бизнес жоспар арасындағы ақпараттық байланыстар.

- Резюме
- Жобаның негізі және идеясы;
- Нарық анализі және маркетингстратегиясы
- 4 шикізат және материалдар;
- Іске асыру орын, құрылыс алаңы, эклологиялық бағамы;
- Инженерлік жобалауы және технология;
- Өндірістік ұйымдастыру және үстеме шығындар;
- Адами ресурстар;
- Жобаның жоспарлау және сметалық құны
- Қаржылық бағамы;
- Ұсталымдармен табыстардың экономикалық анализі